قدم یار

قدم به قدم، همراه دانشجو...

WWW.GhadamYar.Com

جامع ترین و به‌روزترین پرتال دانشجویی کشور (پرتال دانش)

با ارائه خدمات رایگان، تحصیلی، آموزشی، رفاهی، شغلی و...

برای دانشجویان

۱) راهنمای ارتقاء تحصیلی. (کاردانی به کارشناسی، کارشناسی به ارشد و ارشد به دکتری)
۲) ارائه سوالات کنکور مقاطع مختلف سالهای گذشته، همراه پاسخ، به صورت رایگان
۳)معرفی روش‌های مقاله و پایان‌نامه نویسی و ارائه پکیج‌های آموزشی مربوطه
۴)معرفی منابع و کتب مرتبط با کنکورهای تحصیلی (کاردانی تا دکتری)
۵) معرفی آموزشگاه‌ها و مراکز مشاوره تحصیلی معتبر
۶)ارائه جزوات و منابع رایگان مرتبط با رشته‌های تحصیلی
۷)راهنمای آزمون های حقوقی به همراه دفترچه سوالات سالهای گذشته (رایگان)
۸)راهنمای آزمون های نظام مهندسی به همراه دفترچه سوالات سالهای گذشته (رایگان)
۹)آخرین اخبار دانشجویی، در همه مقاطع، از خبرگزاری های پربازدید
۱۰)معرفی مراکز ورزشی، تفریحی و فروشگاه‌های دارای تخفیف دانشجویی
۱۱)معرفی همایش‌ها، کنفرانس‌ها و نمایشگاه‌های ویژه دانشجویی
۱۲)ارائه اطلاعات مربوط به بورسیه و تحصیل در خارج و معرفی شرکت‌های معتبر مربوطه
۱۳)معرفی مسائل و قوانین مربوط به سربازی، معافیت تحصیلی و امریه
۱۴)ارائه خدمات خاص ویژه دانشجویان خارجی
۱۵)معرفی انواع بیمه‌های دانشجویی دارای تخفیف
۱۶)صفحه ویژه نقل و انتقالات دانشجویی
۱۷)صفحه ویژه ارائه شغل های پاره وقت، اخبار استخدامی
۱۸)معرفی خوابگاه‌های دانشجویی معتبر
۱۹)دانلود رایگان نرم افزار و اپلیکیشن های تخصصی و...
۲۰)ارائه راهکارهای کارآفرینی، استارت آپ و...
۲۱)معرفی مراکزتایپ، ترجمه، پرینت، صحافی و ... به صورت آنلاین
۲۲)راهنمای خریدآنلاین ارزی و معرفی شرکت های مطرح
۲۳) .....

WWW.GhadamYar.Ir WWW.PortaleDanesh.com WWW.GhadamYar.Org

۰۹۱۲ ۳۰ ۹۰ ۱۰۸ باما همراه باشید... ۰۹۱۲ ۰۹ ۰۳ ۸۰۱

www.GhadamYar.com

هزاران مقاله و جزوه در کانال تگرام زیر
https://telegram.me/partoveedalat

تشدید مجازات

منبع
/http://dadyar-online.ir

علل مشدده مجازاتها

علل و جهاتی که باعث تشدید مجازات می شود کیفییات یا علل مشدده مجازاتها می نامند .

فرق اصلی کیفییات مخففه با مشدده گذشته از اثر آنها در کاهش و افزایش میزان مجازات اینست که در اعمال کیفییات مخففه دادگاه مخییر است اما تشدید مستلزم تجویز قبلی قانونگذار بوده و در موارد قانونی دادگاه مکلف به تشدید مجازات است

۱) علل مشدده خاص

۱- اوضاع و احوالی هستند که مقارن جرم خاصی می گردند و موجب تشدید مجازات همان جرم می گردد

۲- در علل مشدده خاص دادگاه مکلف به تشدید مجازات است

۳- اقسام علل مشدده خاص عبارتند از :۱- کیفییات مشدده عینی ۲-کیفییات مشدده شخصی

۱. کیفییات مشدده عینی :

× وقایع خارجی که با افعال مادی جرم مقارن می گردد و بر شدت و خطرناکی جرم می افزاید . شخصیت مجرم در این نوع مهم نیست اعمال او و اوضاع و احوال ارتکاب جرم موجب تشدید مجازات او می گردد

× برخی مصادیق کیفییات عینی :

۱. تعدد مجرم با سبق تصمیم :

× همان اقدام مجرمانه دو یا چند نفر با طوطئه قبلی است برای مثال

⇦ توطئه تبانی دو یا چند نفر در ارتکاب بزه های راه آهن موجب تشدید مجازات این بزه ها می شود (ماده ۳ قانون کیفر بزه های مربوط به راه آهن)

۲. عنف و آزار و جرح :

× گاها" اگر جرم به ضرب و جرح و آزار منتهی شود موجب تشدید مجازات است

⇦ سرقت مقرون به آزار مجازات شدیدتری دارد (هم حبس و هم شلاق و هم مجازات جرم مستقل مثلا" اگر آزار با ضرب و جرح باشد موجب قصاص و دیه هم می گردد)ماده ۶۵۲ق.م.ا

⇦ در جرم آدم ربایی اگر به مجنی علیه آسیب جسمی و حیثیتی وارد شود مرتکب به حداکثر مجازات محکوم میشود (ماده ۶۲۱ ق.م ا)

۳. ارتکاب جرم زمان و مکانهای خاص :

- ارتکاب جرم در برخی زمانها و مکانها بدلیل تقدس یا شرایط خاص آن موجب تشدید مجازات آن جرم میشود
  - ⇦ مثال تشدید مجازات ارتکاب جرم در مکان خاص :
    - ← زنا در مکانهای شریف چون مساجد علاوه بر حد علاوه بر حد موجب تعزیر است (ماده ۱۰۶ ق.م .ا)
  - ⇦ مثال تشدید مجازات ارتکاب جرم در زمان خاص :
    - ← زنا در در زمانهای متبرکه مثل اعیاد مذهبی و ماه مبارک رمضان علاوه بر حد موجب تعزیر است (ماده ۱۰۶ ق.م .ا)
    - ← قتل در ماهای حرام موجب تلغیظ دیه میشود (ماده ۲۹۹ ق.م .ا)
    - ← سرقت در شب موجب تشدید مجازات میشود (ماده ۶۵۲ ق.م .ا)
    - ← ورود مامورین بدون رضایت صاحب خانه در شب موجب تشدید مجازات میشود (ماده ۵۸۰ ق.م ا)

۴. به کار بردن اسلحه :

- حمل و استفاده از سلاح (چه سرد و چه گرم) در برخی جرایم موجب تشدید مجازات می گردد برای مثال
  - ⇦ حمل سلاح در سرقت موجب تشدید مجازات میشود
  - ⇦ بکار بردن سلاح در جرم تمرد نسبت به مامورین دولتی موجب تشدید مجازات می شود

۵. استفاده از ابزار و وسایل خاص (مثل وسلیل نقلیه) در برخی جرایم

- ⇦ برای مثال استفاده از وسایل نقلیه در جرم آدذم ربایی موجب تشدید مجازات است

۲. کیفییات مشدده شخصی :

- این کیفییات به اوصاف و صفات مجرم یا مجنی علیه بستگی دارد و این کیفیات مجرمیت کسی را تشدید می کند که واجد این وصف یا صفت باشد .
- برخی مصادیق کیفییات مشدده شخصی :

۱) با توجه اوصاف شخصی مجنی علیه

- ⇦ برای مثال در جرم آدم ربایی اگر مجنی علیه کمتر از ۱۵ سال تمام باشد مرتکب به حداکثر مجازات محکوم میشود (ماده ۶۲۱ ق.م ا)

۲) با توجه به اوصاف شخصی

۱. داشتن سمت و ماموریت دولتی

⇦ مثل جعل مدارک اشتغال به تحصیل توسط کارکنان دولتی که موجب تشدید مجازات می گردد (ذیل ماده ۵۲۷ق.م.ا)

⇦ کلاهبرداری توسط کارمندان دولتی که از علل مشدده مجازات این جرم است (ماده ۱ ق.ت. م .م . ا.ا.ک)

۲. مستی :

× حالتی که با نوشیدن مسکر ایجاد و اراده و شعور را سلب می کند و موجب تشدید مجازات مرتکب می گردد مثل:

⇦ ارتکاب جرایم راهنمایی و رانندگی در حالت مستی موجب تشدید مجازات به بیش از دو سوم حد اکثر میشود . (۷۱۸ ق.م .ا)

۳. کفر :

× مجازات جرم کافر در مقابل مسلمان گاها" موجب تشدید مجازات می گردد برای مثال

⇦ در لواط فاعل کافر مفعول مسلمان باشد حد کافر قتل است .(م ۱۲۱ ق.م ۱)

۴. احصان

⇦ اگر زانی یا زانیه محصنه باشد مجازات او شدیدتر میشود و از ۱۰۰ ضربه تازیانه به رجم تبدیل میشود (ماده ۸۸ ق.م ا)

۵. سردستگی

× سردستگی ماهیتی جدا گانه از سایر علل شخصی مشده جرم دارد و نکات ویژه ای به همراه دارد :

۱- سردستگی با توجه به از علل مشدده عام جرایم می باشد اما باید توجه داشت حدود و قصاص و دیات ار شمول آن خارجند مگر در خود احکام آنها تشدید مجازات بموجب سردستگی پیش بینی شده باشد (ماده ۴۵ ق.م .ا)

۲- در برخی جرایم مثل سردستگی برای جرایم علیه امنیت این علت از علل خاص تشدید مجازات آمده آمده دلیل این امر اینست با توجه به به نوع و اهمیت برخی جرایم قانونگذار خواسته تا شیوه خاصی برای تشدید مجازات آن اعمال کند همچنین در سردستگی بعنوان علت مشدده عام جرایم طبق اصل قانونی بودن جرایم و مجازاتها منظور از تشدید حداکثر مجازات قانونی جرم است در حالی که در سردستگی بعنوان علت خاص ممکن است قانونگذار مجازاتی بیش از د اکثر مجازات قانونی برای سر دسته در نظر بگیرد

۳- در این شرایط دادگاه طبق احکام تشدید مجازات همان جرم خاص مجازات را تشدید می کند و همچنین به دو جهت عام و خاص نمی توان دو بار مجازات را تشدید کرد .

۴- سردستگی می تواند مادی باشد و سردسته در عملیات اجرایی جرم دخالت داشته باشد یا معنوی باشد و سر دسته سایر مجرمین را در اجرای جرم بدون دخالت در عملیات اجرایی رهبری کند در هر دو حالت سردسته مشمول تشدید مجازات است

۵- سردستگی در کمتر از سه نفر قابل تصور نیست اگر تعداد مجرمین دو نفر باشد احکام آمر و مامور بر آنها جاری میشود

تکلیف آشکار شدن تعدد بعد ا ز صدور حکم (رای ۶۳۱ – ۷۸/۱/۲۴)

در صورت مختلف بودن مجازاتها دادگاه صادر کنند حکم اشد و در صورت تساوی مجازات ها اقدام به تصحیح رای می کند .

۲) علل مشدده عام: ۱- تعدد ۲- تکرار

فرق تعدد و تکرار در اجرای حکم محکومیت قبلی است یعنی در تعدد به هر ترتیب محکومیت قبلی نبوده یا منجر به صدور و اجرای حکم نشده است اما در تکرار فرد به مجازات جرمی محکوم شده و مجازات در حق او اجرا شده و او دوباره مرتکب جرم دیگری می شود

۱. تعدد :

- تعدد ارتکاب چند جرم در فواصل زمانی مختلف یا همزمان است بدون اینکه هیچکدام به صدور حکم و اجرای مجازات انجامیده باشد
- مقررات تعدد فقط جرایم تعزیری و مجازات باز دارنده را شامل میشود و حدود و قصاص و دیات از شمول آن خارج است
- تعدد اقسامی دارد که عبارتند از : ۱- تعدد معنوی یا اعتباری ۲- تعدد مادی یا واقعی (دکتر نوربها تعدد نتیجه را نیز از اقسام تعدد می دانند)

۱- تعدد معنوی (اعتباری – روانی)

در این نوع تعدد فعل واحدی دارای عناوین متعدد مجرمانه است

- تحلیل مبانی و مصادیق تعدد معنوی

تعدد معنوی و تعیین نوع تشدیدمجازات در آن در ۶حالت قابل تصور است:

۱. فعل واحد مشمول عناوین متعدده جرم باشد در این حالت مجازات جرمی داده میشود که مجازات آن اشد است

- ⇦ مثل استفاده از سند مجعول برای کلاهبرداری یا قتل عمدی ناشی از مامایی بدون مجوز

۲. فعل واحد و نتایج آن متعدد باشد در این حالت مجازات جرمی داده میشود که مجازات آن اشد است

- ⇦ مثل ترک انفاق زوجه و اقارب و دخالت در منازعه منتهی به قتل

۳. یک جرم مقدمه جرم دیگری و در راستای تحقق آن قرار گیرد(ارتکاب یک جرم لازمه تحقق جرم دیگری باشد)در این حالت مجازات جرمی داده میشود که مجازات آن اشد است

- ⇦ مثل ورود غیر مجاز به عنف برای سرقت .
- ⇦ حمل مواد مخدر برای وارد کردن آن (مواد ۴ و ۵ قانون مبارزه با مواد مخدر)

۴. قانون عناوین متعدد مجرمانه را یک جرم خاص فرض کرده و مجازات آنرا تشدید نماید در این حالت همان مجازات تشدید شده در قانون برای آن جرم خاص اعمال می شود مثل

- ⇦ سرقت مقرون به آزار (ماده ۶۵۲ ق.م ا)
- ⇦ سرقت با حتک حرز (ماده ۶۵۶ ق.م ا)
- ⇦ و تمامی مثالهایی که در علل مشدده خاص در کیفیات مشدده عینی عنوان شد .

۵. یک فعل دارای دو عنوان مجرمانه باشد که یکی تعزیری و دیگری از حدود یا قصاص یا دیات باشد در این حالت قاعده جمع مجازاتها اجرا میشود مثل:

- ⇦ زنا در ازمنه متبرکه و امکنه مقدس (ماده ۱۰۶ ق.م ا)
- ⇦ دادن نسبت زنا به اقارب فرد با الفاظ زشت که موجب حد نسبت به اقارب و تعزیر نسبت به فرد آزار دیده از الفاظ میشود (ماده ۱۴۴ ق.م .ا)
- ⇦ اعمال مجازات سخت تر از مجازات مورد حکم یا غیر مورد حکم که موجب دیه و قصاص نیز گردد (ماده ۵۷۹ ق.م .ا)
- ⇦ بازداشت غیر قانونی توام با شکنجه و آزار موجب دیه و قصاص (ماده ۵۸۷ ق.م.ا)
- ⇦ ضرب و جرح منتهی به فقدان و یا نقص یا زوال منافع و حواس و عقل (۶۱۴ ق.م.ا)
- ⇦ شرکت در منازعه موجب قصاص و دیه (۶۱۵ ق.م.ا)
- ⇦ قتل ناشی از تقصیر جزایی در غیر تصادفات رانندگی (۶۱۶ ق.م.ا)

- ⇦ سقط جنین بواسطه ضرب یا اذیت زن حامله و یا سقط عمدی با وسایل شیمیایی یا فیزیکی و مباشرت یا مشارکت در سقط جنین توسط شاغلین به حرف پزشکی(۶۲۲الی ۶۲۴ ق.م.ا)
- ⇦ رها نمودن طفل یا ناتوان در خارج از حفاظت خود که منجر به صدمه او گردد (ماده ۶۳۳ ق.م.ا)
- ⇦ تشویق مردم به فساد و فحشا و فراهم کردن موجبات آن در صورتی قوادی هم بر آن صدق کند(۶۳۹ ق.م.ا)
- ⇦ همچنین مصادیق جرایم مواد ۶۵۰ – ۶۶۵ – ۶۸۹ – ۷۰۲- و ۷۱۴الی ۷۱۷ ق.م ا

۶. تعدد معنوی در جرایم غیر تعزیری و بازدارانده (حدود و دیات و قصاص) در این حالت حکم تعدد همان است که در ابواب مربوطه آنها پیش بینی شده است ولی در کل اسلام نظر به جمع مادی مجازاتها دارد .

- ⇦ مثل زنای غیر محصن با محارم نسبی که یک فعل با دو وصف است زنای ساده و زنای موجب حد قتل

× تحلیل مواد قانونی مربوط و مرتبط تعدد معنوی

ماده ۴۶ ق. م . ا : ۱- در جرائم قابل تعزیر ۲- هرگاه فعل واحد دارای عناوین متعدده جرم باشد ۳- مجازات جرمی داده می شودکه مجازات آن اشداست .

۱- در جرائم قابل تعزیر (دایره شمول احکام تعدد بعنوان علت مشدده عام)

- ⇦ این بند از ماده ۴۶ فقط تعزیرات و به طریق اولی مجازاتهای باز دارنده را مشمول احکام تعدد در این ماده می کند حدود قصاص د یات از شمول این ماده خارجند .
- ⇦ تبصره ماده ۴۷ در خصوص تعدد در حدود قصاص دیات تعیین تکلیف کرده و اعلام می دارد : حکم تعدد جرم در حدود و قصاص و دیات همان است که در ابواب مربوطه ذکر شده است .

۲- هرگاه فعل واحد دارای عناوین متعدده جرم باشد. (تبیین تعدد معنوی یا اعتباری)

- ⇦ فروض و حالتهای مختلف فعل واحد و عناوین متعدد همان است که تحلیل مبانی و مصادیق ذکر شد

۳-مجازات جرمی داده می شودکه مجازات آن اشداست . (نحوه تشدید مجازات در تعدد معنوی)

حکم مجازات جرمی داده می شودکه مجازات آن اشداست از دو جهت استثنائی دارد

۱- از جهت حالت خاص تعدد معنوی

أ) همانگونه که گفته شد حدود و قصاص و دیات مشمول این حکم نیستند و در صورتی تعد معنوی در این جرایم اتفاق بیفتد :

۱. اگر یکی از عناوین تعزیری و یا باز دارنده باشد و دیگری از حدود و قصاص دیات قاعده جمع مجازات اعمال میشود مثل همه مثالهایی که در بند ۵ تحلیل مبانی تعدد عنوان شد

۲. اگر همه عناوین از حدود و قصاص و دیات باشند مطابق حکم خاص قانون در ابواب حدود و قصاص و دیات رفتار میشود . برای مثال زنای غیر محصنه با محارم نسبی که از ۱۰۰ ضربه شلاق زنای غیر محسنه بعلت زنا با محارم به قتل تشدید می یابد

ب) قانون عناوین متعدد مجرمانه را یک جرم خاص فرض کرده و مجازات آنرا تشدید نموده باشد در این حالت همان مجازات که در قانون برای آن جرم خاص پیش بینی شده اعمال می شود

۲- از جهت استثنائاتی که قانون گذار علیرغم وجود تعدد معنوی از قاعده مجازات جرمی که مجازات آن اشد است بنابه نوع و اهمیت این جرایم عدول کرده مجازات عناوین را جمع کرده است برای مثال

- ← در جرم جعل عناوین دولتی در ذیل ماده ۵۵۹ و در ماده ۵۸۶ برای استفاده از سند مجعول برای جرم بازداشت غیر قانونی جهت جرم جعل و استفاده از سند مجعول مجازات مستقل پیش بینی شده است
- ← و همچنین مصادیق مواد ۵۸۹ – ۶۰۷ – ۶۲۱- ۶۳۴ - ۶۳۸ و ۷۰۵ ق.م اسلامی :که برای ارتشا بخاطر جرم صدور حکم مجازات بیشتر از مجازات قانونی -- برای استفاده از اسلحه در جرم تمرد نسبت به مامورین-- برای زنان بد حجاب در جرم تظاهر به فعل حرام ---برای جرایم دیگر که در حین ارتکاب جرایم آدم ربایی و نبش قبر اتفاق می افتد----- برای تجاهر به قمار بازی در جرم قمار بازی--- مجازات مستقل ضمن مجازات جرایم مذکور تعیین شده است.

✓ در مورد مجازات اشد قانون تعیین تکلیف نکرده نظریه دکترین هم بسیار اختلافی است اما در کل می توان گفت مجازاتهای اشدتر به ترتیب عبارتند از مجازاتهای سالب حیات (مثل اعدام) مجازاتهای سالب آزادی (مثل حبس و تبعید) مجازاتهای آزار دهنده و ترزیلی (مثل شلاق) مجازاتهای مال (مثل جزای نقدی)

۲- تعدد مادی (واقعی – عینی)

ارتکاب چند فعل یا ترک فعل مجرمانه بدون اینکه مجرم قبل از ارتکاب جرم قبلی محکومیت یافته باشد و حکم در مورد وی اجرا شده باشد

× تحلیل مبانی و مصادیق تعدد مادی

۱. تعدد مادی غیر مشابه (مختلف)

- ⇦ در تعدد مادی مختلف فرد مرتکب چند عمل مجرمانه متفاوت میشود مثلا" مرتکب سرقت و کلاهبرداری و تخریب میشود در این حالت مجازاتهای جرایم جمع میشود (اجرای قاعده جمع مجازاتها)
- ⇦ در برخی موارد شروع به جرم در قانون جرم انگاری شده است مثلا" شروع به کلاهبرداری باید توجه داشت شروع به جرم در این جرایم در حکم جرم مستقل است بنابراین به فرض ارتکاب چند شروع بجرم بتنهایی یا با جرایم دیگر تعدد رخ می دهد برای مثال
  - ← فرد مرتکب یک فقره شروع به کلاهیرداری شود و یک فقره شروع به احراق عمدی شود تعدد مختلف است
  - ← اگر چند فقره شروع به کلاهبرداری باشد تعدد مشابه است
  - ← اگر یک فقره شروع به جرم (جرم انگاری شده)و خود آن جرم را مرتکب شود تعدد مادی مشابه خواهد بود مثلا" یک یا چند فقره شروع به کلاهبرداری و یک یا چند فقره کلاهبرداری
  - ✓ شروع به جرم در کلاهبرداری – جعل – ارتشا – قتل عمد – آدم ربایی – سرقت تعزیری – احراق عمدی – تخریب تاسیسات عمومی – اختلاس – اخذ پورسانت در معاملات خارجی- اسیدپاشی و جرایم موضوع ماده ۱۲۸ قانون جرایم نیروهای مسلح : جرم است

۲. تعدد مادی مشابه

- ⇦ در تعدد مادی مشابه فرد مرتکب چند عمل مجرمانه مشابه میشود مثلا" مرتکب چند فقره کلاهبرداری میشود (یا یک چند فقره شروع به کلاهبرداری و یک یا چند فقره کلاهبرداری)در این حالت مجازات مرتکب تشدید میشود و حدود تشدید نیز حداکثر مجازات قانونی خواهد بود . (بدلیل فقد نص خاص به بیشتر از آن و اصل قانونی بودن جرایم و مجازاتها)
- ⇦ جرایم استمرار یافته (نه مستمر) تعدد نیست مثل سرقت اموال یک انبار در چند نوبت
- ⇦ ورشکستکی به موجب چند تقصیر یا چند نوع تقصیر تعدد نیست .
- ⇦ اگر کارمندی در آن واحد از سه نفر مختلف رشوه بگیر مشمول تعدد مادی مشابه است اما اگر در طول چند نوبت از یک نفر رشوه بگیرد مشمول تعدد نیست .
- ⇦ ارتکاب جرایم به عادت مستمر و مرکب تعدد نیست .

۳. تعدد مادی دارای عنوان خاص

- ⇦ مجموعه اعمال متعدد مجرمانه هستند که قانون برای آنها عنوان خاصی پیش بینی کرده است

⇦ مثل جرایم علیه امنیت و جاسوسی و فروش مال امانی متعلق به غیر (خیانت در امانت)

× تحلیل مواد قانونی مربوط و مرتبط با تعدد مادی

ماده ۴۷ ق.م . ۱:۱-درمورد تعدد جرم هرگاه جرائم ارتکابی مختلف باشد۲- باید برای هر یک از جرائم مجازات جداگانه تعیین شود ۳- و اگر مختلف نباشد۴- فقط یک مجازات تعیین میگردد و دراین قسمت تعددجرم می تواند از علل مشدده کیفر باشد۵- و اگر مجموع جرائم ارتکابی در قانون عنوان جرم خاصی داشت باشد ۶-مرتکب به مجازات مقرر در قانون محکوم می گردد .

۷- تبصره - حکم تعدد جرم در حدود و قصاص و دیات همان است که در ابواب مربوطه ذکر شده است .

۱-درمورد تعدد جرم هرگاه جرائم ارتکابی مختلف باشد (تبیین تعدد مادی مختلف)

⇦ برای تحقق تعدد مادی مختلف چند شرط لازم است :

۱- یکی ازاعمال مقدمه جرم دیگر نباشد مثل ورد به خانه دیگری برای سرقت

۲- یکی از اعمال جزء عمل دیگر نباشدمثل حتک حرز برای سرقت

۳- مجموع اعمال عنوان خاص مجرمانه نداشته باشد مثل فروش مال امانی متعلق به غیر در خیانت در امانت

۴- عمل بعدی نتیجه قهری عمل قبلی نباشد مثل اخفای مال مسروقه بعد از سرقت توسط سارق ویا حمل مواد مخدر برای وارد کردن یا برای استعمال اگر بقدر مصرف باشد .

۵- تعدد از اعمال مشابه نباشد .

۲- باید برای هر یک از جرائم مجازات جداگانه تعیین شود(تعیین مجازات تعدد مادی مختلف)

⇦ منظور همان اجرای قاعده جمع مجازاتهاست

۳- و اگر مختلف نباشد(تبیین تعدد مادی مشابه)

⇦ منظور همان تعدد جرائم ارتکابی مشابه باشد

۴- فقط یک مجازات تعیین میگردد و دراین قسمت تعددجرم می تواند از علل مشدده کیفر باشد(تعیین مجازات تعدد مادی مختلف)

⇦ در تعدد مادی مشابه حکم به مجازات بیش از حداکثر مجازات جرم مجوز قانونی ندارد

۵- و اگر مجموع جرائم ارتکابی در قانون عنوان جرم خاصی داشته باشد(تبین اعمال مجرمانه متعدد که دارای عنوان مجرمانه خاص هستند)

۶-مرتکب به مجازات مقرر در قانون محکوم می گردد . (تعیین مجازات اعمال مجرمانه متعدد که دارای عنوان مجرمانه خاص هستند)

۷- تبصره - حکم تعدد جرم در حدود و قصاص و دیات همان است که در ابواب مربوطه ذکر شده است .

(تعیین تکلیف تعدد در حدود و قصاص دیات)

× احکام تعدد در ابواب حدود و قصاص دیات

۱) در حدود

۱. اگر حد حق الله باشد

⇦ تعدد معنوی : در حق الله وجود ندارد .

⇦ تعدد مادی مشابه: اگر جرایم از یک نوع باشند قاعده اعمال یک حد و منع تکرار حد حاکم است ۸۹ ۱۷۸.

⇦ تعد مادی مختلف : اگر جرایم مختلف باشند قاعده جمع مجازاتها اعمال می شود ۸۹.۹۸

۲. اگر حد حق الناس باشد

× فقط دو حد جنبه حق الناسی دارند :

۱- سرقت : تعدد در سرقت مادامی که حد جاری نشده در حکم یک سرقت است.

۲- قذف :در همه حالات تعدد چه مادی چه معنوی قاعده جمع مجازات اجرا میشود مگر در حالتی که تعدد معنوی باشد و زیاندیدگان متعدد باشند و همه باهم اجرای حد را بخواهند که در این صورت یک حد اجرا میشود . ولی اگر جدا گانه بخواهند بر ای هر کدام یک حد اجرا میشود

۲) تعدد در قصاص

۱. تعدد معنوی : در قانون دو حالت آمده است :

۱. ایراد جرح که هم موجب نقص عضو و هم موجب قتل شود : در اینجا تعدد معنوی با نتایج متعدد بود قاعده کیفر اشد اجرا میشود نسبت به نقص عضو دیه یا قصاص نیست (ماده ۲۱۸ ق.م ا)

۲. قطع لاله گوش که موجب زوال شنوایی شود : در اینجا تعدد معنوی فعل واحد دارای عناوین متعدد جرم است لیکن حکم تعدد در اینجا بصورت جمع مجازاتها می باشد (ماده ۲۸۸ ق.م اسلامی)

۲. تعدد مادی چه مختلف چه مشابه : قاعده جمع مجازات اجرا میشود

۳) تعدد در دیات

⇦ تعدد در دیات چه مادی و چه معنوی موجب جمع مجازاتها (دیات) میشود .

× احکام و قوانین مرتبط با تعدد جرم

۱) امکان تخفیف در تعدد جرم

⇦ تبصره ۲ ماده ۲۲ ق.م ا - در مورد تعدد جرم نیز دادگاه میتواند جهات مخففه را رعایت کند .

۲) عدم امکان اجرای تعلیق در تعدد جرم

⇦ صدر ماده ۳۶ ق.م ا - مقررات مربوط به تعلیق مجازات درباره کسانی که به جرائم عمدی متعدد محکوم می شوند قابل اجراء نیست

⇦ اخیر ماده ۳۶ ق.م ا - همچنین اگر درباره یک نفر احکام قطعی متعددی در مورد جرائم عمدی صادر شده باشد که در بین آنها محکومیت معلق نیز وجود داشته باشد دادستان مجری حکم موظف است فسخ قرار یا قرارهای تعلیق را از دادگاه صادر کننده بخواهد دادگاه نسبت به فسخ قرار با قرارهای مزبوراقدام خواهد نمود .

۳) تشدید مجازات معاونین و شرکای جرم در صورت تعدد جرم

⇦ بدیهیست شرکا و معاونین جرم نیز در صورت تعدد جرم مجازاتشان تشدید می گردد.

× تاثیر تعدد جرم در روند رسیدگی

ماده ۱۸۳ آیین دادرسی کیفری- به اتهامات متعدد متهم باید تواماپ ویکجا رسیدگی شود لیکن اگر رسیدگی به تمام آنها موجب تعویق باشددادگاه نسبت به اتهاماتی که مهیابرای صدور حکم است تصمیم می گیرد .

ماده ۱۸۴ آیین دادرسی کیفری - هرگاه پس از صدور حکم معلوم گردد محکوم علیه دارای محکومیتهای قطعی دیگری بوده که مشمول مقررات تعدد جرم می باشند و در میزان مجازات قابل اجراء موثراست به شرح زیر اقدام می گردد :

- الف - هرگاه احکام صادره از دادگاههای بدوی به لحاظ عدم تجدیدنظر خواهی قطعی شده باشد پرونده به آخرین شعبه دادگاه بدوی صادرکننده حکم ارسال تا پس از نقض کلیه احکام بارعایت مقررات مربوط به تعدد جرم حکم واحد صادر نماید .
- ب - درصورتی که حداقل یکی از احکام در دادگاه تجدیدنظر استان صادر شده باشد پرونده هابه دادگاه تجدیدنظر استان ارسال تا پس از نقض کلیه احکام با رعایت مقررات مربوط به تعدد جرم حکم واحد صادر نماید
- ج - درصورتی که حداقل یکی از احکام در دیوان عالی کشور مورد تایید قرار گرفته باشد ، پرونده ها اعم از اینکه در دادگاه بدوی یا تجدیدنظر باشد به دیوان عالی کشور ارسال می گردد تا احکام را نقض و جهت صدور حکم واحد به دادگاه بدوی صادر کننده آخرین حکم ارجاع کند .

۲. تکرار

تکرار حالتی است که مجرم یکبار بموجب حکم قطعی محکوم و مجازات در حق او اجرا شده و او مجددا" مرتکب جرم دیگری شده باشد وجه ممیزه آن با تعدد نیز همین اجرای محکومیت کیفری قبلی می باشد

نظریه تشدید مجازات در تکرا مبتنی بر پایه نفع اجتماعی است

× تحلیل مبانی و مصادیق و مواد قانونی تکرار

ماده ۴۸ ق.م .ا : ۱- هر کس بموجب حکم دادگاه به مجازات تعزیری و یا باز دارنده محکوم شود ، ۲- چنانچه بعد از اجرای حکم ۳-مجددا" مرتکب جرم قابل تعزیر گردد ۴- دادگاه میتواند در صورت لزوم مجازت تعزیری یا بازدارنده را تشدید نماید .

۱- هر کس بموجب حکم دادگاه به مجازات تعزیری و یا باز دارنده محکوم شود

- واه هر کس نشان از این دارد مرتکب می تواند که مباشر . مسبب . شریک جرم یا معاون جرم باشد بنابراین ارتکاب جرم مجدد توسط همه این افراد مشمول قواعد تکرار است
- محکومیت به توسط مراجع غیر دادگاه قضایی مثل دادگاهای اداری مشمول مقررات این ماده نیست .
- محکومیت باید در دادگاه های ایرانی باشد و محکومیت و اجرای حکم در دادگاهای خارجی موجب اعمال مقررات تکرار نیست
- قواعد مربوط به تکرار در احکام دادگاهای کیفری اطفال مجری نیست .
- صدور قرار مجرمیت از دادسرا دلیل محکومیت نبوده و مشمول مقررات تکرار نیست.

- منظور از محکومیت در این ماده صدور حکم قطعی از دادگاهای ایران و پیدا کردن اعتبار امر مختومه و لازم الاجرا شدن حکم است
- سابقه محکومیت و اجرای حدود و قصاص و دیات از شمول مقررات تکرار در این ماده خارجند و احکام تکرار در آنها در خود ابواب مربوطه ذکر شده است
- اگر قانون خود بموجب تکرار مجازات جرمی را تشدید کند تشدید بموجب ماده ۴۸ دیگر اعمال نمی شود . در واقع تشدید مجازات این جرایم از شمول ماده ۴۸ خارج است مانند مصادیق مواد ۵۹۷ – ۶۹۳- ۷۲۳ ق.م .ا

۲- چنانچه بعد از اجرای حکم

- محکومیت و اجرای حکم از شرایط حمل احکام تکرار بر مرتکب است اجرای بدون محکومیت و محکومیت بدون اجرای حکم مشمول مقررات تکرار نیست .
- در اجرای حکم فروض زیر قابل بررسی است :

۱. اگر اجرای حکم محکومیت قبلی به هر دلیل به تاخیر بیافتد نمی توان در صورت ارتکاب جرم مجدد احکام تکرار را جاری ساخت . با حصول سایر شرایط احکام تعدد بر آن جاریست .

۲. اگر اجرای حکم تعلیق شده باشدنمی توان گفت حکم اجرا شده است بنابراین مشمول مقررات تکرار نیست . با ارتکاب جرم مجدد حکم تعلیق شده با حکم فعلی مطابق مقررات تعلیق جمع میشود .
   - اما اگر بخشی از مجازات جرم قبلی اجرا شده باشد و بخشی دیگر تعلیق گردد میتوان بموجب تکرار مجازات را تشدید کرد

۳. اگر محکوم در حین آزادی مشروط مجددا" مرتکب جرم شود مشمول مقررات تکرار نیست مجازات جرم فعلی با جرم قبلی جمع میشود.
   - اگر مدت آزادی مشروط او به پایان رسیده باشد می تواندمشمول مقررات تکرار گردد .

۴. محکومان مشمول عفو با توجه به اینکه طبق تبصره ۴ ماده ۶۲ مکرر ق.م.ا ـ عفو مجرم موجب زوال آثار مجازات نمی شود مگر این که تصریح شده باشد.
   - در عفو عام مشمول مقررات تکرار نیستند .
   - در عفو خاص
     - اگر زوال آثار مجازات تصریح شده باشد مشمول تکرار نیستند .
     - اگر زوال آثار مجازات تصریح نشده باشدمشمول مقررات تکرار هستند .

۳-مجددا" مرتکب جرم قابل تعزیر گردد

- ارتکاب جرم مجدد بعد از محکومیت و اجرای حکم قبلی از شرایط تحقق تکرار است
- جرم مجدد باید از تعزیرات یا مجازاتهای باز دارنده باشد تا مشمول مقررات تکرار جرم گردد اگر از حدود قصاص و دیات باشد مشمول مقررات این ماده نیست
- طبق رای وحدت رویه قدیمی جرایم غیرعمدی و خطایی از شمول مقررات تکرار خارجند و لی دکتر نور بها معتقدند . چون جرایم قابل تعزیر در ق.م. ا مطلق ذکر شده است مقررات تکرار شامل جرایم غیر عمدی و خطئی موجب تعزیر نیز می گردد این امر با فلسفه تشدید (حالت خطرناک مجرم) منافات دارد اما چون تشدید بموجب تکرار از اختیارات دادرس است دادرس می تواند این مسله را در تصمیم خود لحاظ کند .

۴- دادگاه میتواند در صورت لزوم مجازت تعزیری یا بازدارنده را تشدید نماید .

- در اینجا دادگاه اعم است از دادگاهای عام و خاص منهای دادگاه کیفری اطفال اما دادگاه باید قضایی باشد نه اداری .
- اعمال تشدید مجازات بموجب تکرار از اختیارات دادگاه است لفظ (در صورت لزوم) لفظی تاکیدی است یعنی اینکه اگر دادگاه لازم نداند میتواند آنرا اعمال نکند .
- استعمال الفاظ اشد و حدا اکثر مجازات در قانون جنبه ارشاد دارد نه الزام .
- با توجه به اصل قانونی بودن جرایم و مجازاتها و تفسیر به نفع متهم حدود تشدید نباید از حداکثر مجازات قانونی بیشتر باشد . ولی در رویه عملی این مساله رعایت نشده است .
- اگر دادرس از جهات تشدید آگاه بود ولی مجازات را تشدید نکند به استناد فراغ دادرس بعد از حکم نمی تواند مجازات را تشدید کند .

× **احکام تکرار در ابواب حدود و قصاص دیات**

۱) در حدود :

× در حدود پیشینه محکومیت زمانی در کنار محکومیت جدید به حساب می آید که جرایم ارتکابی از یک نوع باشد بنابراین اگر فردی قبلا" محکوم به حد ی شود بعد از اجرای حد مرتکب هر حدی غیر از حد اول گردد قواعد تکرار مجری نیست

۱. تکرار در زنا و تفخیذ و مساحقه و لواط و قذف : موجب قتل در مرتبه چهارم می گردد .

- ⇦ هرگاه زن یا مردی چند بار زناکند و بعد از هر بارحد براو جاری شود در مرتبه چهارم کشته می شود . ماده ۹۰ ق.م .ا
- ⇦ اگر تفخیذ ونظایر آن سه بار تکرار و بعد از هر بار جاری شود در مرتبه چهارم حد آن قتل است . ماده ۱۲۲ ق.م .ا
- ⇦ هرگاه مساحقه سه بار تکرار شود و بعد از هر بارحد جاری گردد در مرتبه چهارم حد آن قتل است . ماده ۱۳۱ ق.م.ا
- ⇦ ماده ۱۵۷ – هرگاه کسی چند بار اشخاص را قذف کند و بعداز هربار حد بر او جاری شود در مرتبه چهارم کشته می شود .

۲. **تکرار در شرب مسکر : موجب قتل در مرتبه سوم می شود .**

- ⇦ هرگاه کسی چند بار شرب مسکر بنماید و بعد از هربار حد بر او جاری شود در مرتبه سوم کشته می شود . ماده ۱۷۹ ق.م ا

۳. **تکرار در سرقت حد**

- ⇦ حد سرقت بشرح زیر است :

۱. در مرتبه اول قطع چهار انگشت دست راست سارق از انتهای آن بطوریکه انگشت شست و کف دست او باقی بماند .
۲. در مرتبه دوم ، قطع پای چپ سارق از پائین برآمدگی بنحوی که نصف قدم و مقداری از محل مسح او باقی بماند .
۳. در مرتبه سوم حبس ابد .
۴. در مرتبه چهارم اعدام ، ولوسرقت در زندان باشد . ماده ۲۰۱ ق.م .ا

۲) **در قصاص : پیشینه به قصاص در تشدید بموجب هیچ از مجازاتهای دیگر محاسبه نمی گردد .**

۳) **در دیات : محکومیت به دیه به تنهایی موجب تشدید در مجازاتهای بعدی بموجب تکرار نیست .**

× **احکام و قوانین مرتبط با تعدد جرم**

۱) **اختیار دادگاه در تعیین مجازات تتمیمی برای تکرار بیش از ۲ بار جرایم تعزیری**

ماده۴۸مکررق.م .۱ ـ کسانی که به دلیل ارتکاب جرم عمدی حداقل دو بار سابقه محکومیت مؤثر داشته‌باشند در صورت ارتکاب جرم عمدی دیگر، دادگاه رسیدگی‌کننده ضمن صدور حکم می‌تواند به تناسب سوابق و خصوصیات روحی و اخلاقی و شخصیت محکومان و علل وقوع جرم، آنان را برای مدتی که از دو سال متجاوز نباشد به اجراء یک یا چند دستور از دستورات موضوع ماده (۲۹) این قانون ملزم نماید.

تبصره۱ـ دادگاه می‌تواند اجراء دستورات مورد حکم را حسب مورد به سازمان بهزیستی یا سازمان زندانها و اقدامات تأمینی و تربیتی و یا نیروی انتظامی محول نماید.

تبصره۲ـ در صورتی که محکوم علیه بدون عذر موجه از اجراء دستور دادگاه تخلف نماید در نوبت اول تا شش ماه به مدت اجراء دستور افزوده خواهدشد و در صورت تکرار تخلف، باقیمانده مدت به حبس تبدیل می‌شود.

۲) امکان تخفیف در تکرار : امکان تخفیف در تکرار وجود دارد اگر همزمان جهات مخففه هم وجود داشته باشد دادگاه می تواند تخفیف دهد . جز در جرم سرقت که در تکرار سرقت امکان تخفیف وجود ندارد .

× تاثیرتکرار جرم در روند رسیدگی

تبصره ماده ۴۷ ق.م. ۱ - هرگاه حین صدور حکم محکومیتهای سابق مجرم معلوم نباشد و بعدا" معلوم شود دادستان مراتب را به دادگاه صادر کننده حکم اعلام می کند در اینصورت اگر دادگاه محکومیتهای سابق را محرز دانست می تواند طبق مقررات این ماده اقدام نماید .

تشدید مجازات در مرحله تجدید نظر خواهی

تبصره ۳ ـ ماده ۲۲ قانون تشکیل دادگاهای عمومی و انقلاب (احیا دادسراها)ـ در امور کیفری موضوع مجازاتهای تعزیری یابازدارنده مرجع تجدیدنظر نمی‌تواند مجازات مقرر در حکم‌بدوی را تشدید کند، مگر اینکه دادستان یا شاکی خصوصی‌درخواست تجدیدنظر کرده باشد.

شرایط تشدید در مرحله تجدید نظر خواهی عبارتند از :

۱- موضوع باید از مجازاتهای تعزیری یا بازدارنده باشد

۲- دادستان یا شاکی خصوصی‌درخواست تجدیدنظر کرده باشد.

۳-جهتی از جهات موجبات تشدید (مثل تعدد و تکرار یا حکم خاص قانون) وجود داشته باشد .